

Pozdravljeni,

Prvomajske počitnice so za vami. Verjamem, da ste se imeli dobro, čeprav je bil to bolj «*korona 1. maj*» brez kresovanja.

Sedaj pa seveda ne gre drugače kot da se lotimo 7. tedna slovenščine na daljavo.

1. – 2. ura (teden od 4. 5. – 8. 5. 2020)

1. Za domače branje v letošnjem šolskem letu smo imeli predvideno delo Prežihovega Voranca z naslovom Solzice. Zaradi situacije s korona virusom, vam je bil do sedaj onemogočen dostop do knjižnice, pa tudi sedaj, ko se knjižnice odpirajo, boste težko prišli vsak do svojega izvoda knjige. Zato se bomo poslužili spletnih virov. Na spletni strani <https://sl.wikisource.org/wiki/Solzice> imate celoten e-vir Solzic. Če odprete to stran, boste našli vseh enajst kratkih zgodb (rečemo jim tudi črtice) od prve Solzice do enajste Ajdovo strnišče.

2. Preden se lotiš branja, si boste spodaj prebral nekaj podatkov o avtorju tega besedila in o literarni vrsti.

LOVRO KUCHAR – PREŽIHOV VORANC

Lovro Kuhar ali Prežihov Voranc (psevdonim) se je rodil 10. avgusta 1893 v Kotljah na Koroškem. Njegovi starši so bili revni kmečki najemniki. Ker so bili doma revni, se je brat Lojze šolal, Lovro, ki je bil močan in krepak, pa je ostal doma in je pomagal očetu pri delu v gozdu. Pisati je začel zelo zgodaj, pri šestnajstih letih so objavili njegovo črtico v časopisu. V Ljubljani začel obiskovati združeno šolo, ki jo je nadaljeval na Dunaju. Ko je izbruhnila 1. svetovna vojna, je moral k vojakom na fronto, kmalu je pobegnil na nasprotno stran. Po devetletnem ujetništvu je odšel med jugoslovanske prostovoljce. Ko se je vrnil domov, se je zaposlil v ravenski železarni in vse bolj ukvarjal s politiko ter se vključil v delavsko gibanje. Nekaj časa je bil spet zaprt, leta 1930 pa je pobegnil v tujino. Med vsem tem je tudi pisal. Prepotoval je skoraj vso Evropo. Ker se je moral skrivati, si je menjaval imena in priimke. V domovino se je vrnil leta 1939. Med vojno se je skrivno delovanje nadaljevalo, dokler ga niso odkrili Italijani in vse zaprli. Odpeljali so ga v nemško koncentracijsko taborišče. Po osvoboditvi

se je vrnil v svoj domači kraj in se posvetil pisanju. Umrl je 18. 2. 1950 v Mariboru

Delo:

- romani: Požganica, Doberdob, Jamnica
- novele: Boj na požiralniku, Samorastniki
- kratke zgodbe ali črtice: Solzice.

Anekdota

Pisatelj Prežihov Voranc si je zelo rad privoščil velikanske količine solate. Zato je nosil v svojem nahrbtniku veliko skledo, da si je lahko kadarkoli sam pripravil svojo priljubljeno jed. Na potovanju po Franciji se mu je skleda razbila in moral je kupiti drugo. V veliki trgovski hiši sta hodila s prodajalcem po vseh oddelkih in nadstropjih. Voranc je zavračal vse ponujene sklede in skledice. Kar zagleda na polici velikansko skledo in reče: "E, tale bo prava!" Prodajalec mu jo je zabil in se opravičil: "Oprostite gospod, mislil sem, da želite skledo samo za eno osebo!"

SOLZICE

Na fotografiji so cvetlice solzice (naslov Prežihove zbirke črtic se imenuje po tej cvetlici), pri nas jih pogosteje imenujemo šmarnice. To so lepe, dišeče rože, ki cvetijo v mesecu maju.

Zbirka enajstih črtic z naslovom Solzice je pravzaprav zbirka utrinkov iz Prežihovega lastnega življenja, predvsem iz njegovega otroštva. Že takrat je pisatelj začel spoznavati ljudi in njihove lastnosti.

Voranc je knjigo namenil predvsem otrokom, ki so bili zaradi socialnih razmer prisiljeni v prezgodnje delo, zaradi česar so bili prikrajšani za otroštvo.

Črtica je kratka pripoved brez prave zgodbe. V središču je sicer kak dogodek ali pripetljaj, vendar je pomembnejše ozračje oz. čustva, ki jih občuti avtor in jih posreduje bralcu.

4. V zvezek za umetnostna besedila napiši naslov PREŽIHOV VORANC: SOLZICE, dodaj datum.

Nato odgovori na spodnja vprašanja, ki so povezana z zgornjim besedilom. V zvezek zapisuj odgovore (ne na kratko, ampak v celi povedi).

1. Kdaj (letnica) in kje se je rodil in umrl Prežihov Voranc?
2. Katero je njegovo pravo ime? Kaj pa psevdonim? V SSKJ vtiskaj geslo **psevdonim** in prepisi v zvezek pomen te besede.
3. Kdaj je začel pisati?
4. Navedi tri njegova literarna dela.

5. Koliko kratkih zgodb – črtic šteje njegova zbirka Solzice? Zapiši vseh 11 naslovov (glej elektronski vir)
6. Prepiši iz zgornjega gradiva (rdeče obarvano), kaj je značilno za črtico.
7. 1. črtica (kratka zgodba) v zbirki Solzice ima tudi naslov Solzice. Preberi jo s pomočjo elektronskega vira <https://sl.wikisource.org/wiki/Solzice> in nato v največ 10 povedih zapiši **obnovo** te črtice.

3. – 4. ura (teden od 4. 5. – 8. 5. 2020)

1. Nadaljevali bomo s Solzicami, tokrat s črtico Potolčeni kramoh (7. črtica). Preberi jo s pomočjo elektronskega vira <https://sl.wikisource.org/wiki/Solzice> .
2. Nato v zvezek za umetnostna besedila napiši naslov PREŽIHOV VORANC: POTOLČENI KRAMOH, dodaj še datum. Nato odgovori na spodnja vprašanja o črtici. Vprašanj ne prepisuj, ampak samo oštevilči odgovore.

1. Kje in kdaj se zgodba odvija?
2. Določi glavni in stranske osebe v zgodbi.
3. V 3 do 5 povedih opiši, **kako in zakaj** se je odnos med pripovedovalcem in Cenciljem spremenil.
4. Besedilo je črtica. Zapiši dva dokaza v prid tej trditvi.
5. Kako bi ti ravnal, če bi se znašel v taki situaciji kot Cencilj in bi se ti vsi posmehovali? Opiši v 3 do 4 povedih.
6. Ali je po tvojem mnenju Cencilj ravnal prav, ko se je zaupal tovarišu? Odgovor utemelji.

Odgovore na vprašanja mi pošlji na moj elektronski naslov: erika.koren-plahuta@guest.arnes.si do 8. 5. 2020.